

**Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D.
Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici**

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. II. Fueríntne Angeli dispositi ad gratiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

§. III.

Mensura gratiæ Angelicæ.

CONCLUSIO III. *Angeli gratiam, consequen-* 9
ter gloriam acceperunt juxta proportionem &
inæqualitatem naturalis perfectionis, Ita S. D. a. 6.

Probatur primò authoritate SS. PP. è quibus
D. Basilius l. d. Spiritu S. c. 16. ait: *Celorum vir-*
utes non suapte naturâ sanctæ sunt, sed juxta pro-
portionem, quæ se invicem superant, à Spiritu ha-
bent sanctificationis mensuram. Et Damasc. 2. de
fide c. 3. *per Verbum igitur Angeli omnes creati*
sunt, ac per sancti Spiritus sanctificationem omnes
perfectionis numeros acceperunt, ita tamen, ut pro
sua quisque dignitate & classe luminis, gratiæq;
participes sint.

Probatur secundò ratione. Perfectior esse-¹⁰
ctus à sapiente artifice ordinatur in finem perfe-
ctiorem: sed DEUS Angelos ordinat in finem
beatitudinis æternæ: ergo perfectiores Angelos
ordinat in perfectiorem beatitudinem, sed beati-
tudo confertur juxta gradum gratiæ, quæ est fe-
men gloriæ: ergo perfectior Angelus accipit per-
fectiorem gratiam.

Ceterùm cum dicimus, Angelo perfectiori se-¹¹
cundùm naturam conferri perfectiorem gratiam,
non volumus, quòd ipsa natura sit vel ratio men-
surans, vel dispositio vel initium, vel motivum ali-
quod Divinæ gratiæ, quòd contra Pelagianos &
Semipelagianos rejectum ex Tract. de gratia sup-
ponimus; sed quòd DEUS juxta Divinam suæ artis
sapientissimam dispositionem, quam ex SS. PP.
dictis colligimus, perfectiores Angelos ad perfe-
ctiorem gratiam & gloriam extrinsecè ordinave-
rit, & juxta quantitatem naturalis perfectionis
extrinsecò suo & gratuito beneplacito quantita-
tem gratiæ & gloriæ mensuraverit.

Oppones primò: In hominibus gratia non con-¹²
fertur secundùm majorem perfectionem naturæ:
ergo neque in Angelis. Secundò non datur perfe-
ctior gratia & gloria intuitu perfectioris opera-
tionis naturalis; ergo neque intuitu perfectioris
naturæ.

Respondeo negando utramque paritatem. Et
ad 1. ratio disparitatis est, quòd diversitas for-
malis & specifica est ob diversitatem finis, non
autem diversitas tantùm materialis, vel acci-
dentalis: atqui in Angelis est diversitas forma-
lis & specifica; in hominibus verò tantùm ma-
terialis vel accidentalis: & sic conveniens erat
perfectiores Angelos ordinari ad perfectiorem
gratiam & gloriam, non autem perfectiores
homines. Ad 2. quoque disparitas est: quòd
si major gratia daretur intuitu perfectioris ope-
rationis naturalis, conferretur tribui per mo-
dum mercedis, siquidem meritum in operatio-
ne consistit: at cum tribuitur major gratia in-
tuitu perfectioris naturæ, tantùm cenetur tri-
bui propter extrinsecam ordinationem creatis;
quæ nempe DEUS libero suo beneplacito per-
fectiorem Angeli naturam ad perfectiorem gra-
tiam & gloriam ordinavit. Unde natura An-
gelica non se habet vel ut dispositio; vel ut
motivum vel initium, aut ratio mensurans Di-
vinæ gratiæ, sed præcisè ut subiectum Divinæ
ordinationis, neque in rigore loquendo, dicen-
dum

N n 2

deliberatione non multum distante à prima creatione,
Secundò juxta expositionem. S. D. q. 63. a. 5.
ad 3. ex D. Aug. 11. de Civit. desumptam, non
ab initio, ex quo creatus est, peccare putandus est,
sed ab initio peccati, scilicet quia nunquam a pec-
cato recessit.

Neque obstat secundò Authoritas Jo. Pape in
c. vii. litteris 16. q. 2. de diabolo dicentis: *do-*
let enim satis & erubescit, charitatem, quam in cæ-
lo requirit habere, homines constantes ex lutea na-
tura tenere in terris. Nam ly habere hoc loco acci-
pitur in sensu, quo & ly tenere, pro constanter
possidere, sicque S. Pontifex loquitur totùm de
charitate perseveranter conservata, non de primò
acquistâ.

Nec obstat tertio, quòd gratia sit media inter
naturam & gloriam, quia hæc medietas & priori-
tas inter naturam & gratiam, non est necessariò
temporis, sed naturæ, ut patet in Adamo.

§. II.

Fuerintne Angeli dispositi ad gratiam?

CONCLUSIO II. *Angelus ad gratiam in pri-*
mo sua creationis instanti acceptam fuit dispo-
situs per proprium actum charitatis. Ita communis
Thomisti. contra Capricolum, & Moliniam.

Ratio est: de Lege DEI ordinaria nulli viatori
adulto infunditur gratia, sine propria liberi arbi-
trii dispositione & motu, ut aliunde suppono, sed
Angeli se habent, sicut Viatores adulti, siquidem
in illis nulla fuit rationis infantia; ergo gratia
fuit ipsis concessa juxta cuiusque propriam dispo-
sitionem: sed motus liberi arbitrii proximè dispo-
nens ad gratiam est, & in Angelo alius esse non po-
tuit, quàm actus charitatis: ergo.

Dices tamen primò. Si Angelus in primo in-
stanti suæ creationis eliciisset actum charitatis,
non potuisset in secundo instanti peccare, conse-
quens est fallum: ergo. Sequela probatur. An-
gelus est inflexibilis arbitrii (ut infra dicitur) ita
ut, quòd semel elegerit, respuere non possit. ergo
si in primo instanti creationis DEUM super om-
nia dilexisset, etiamnum diligeret.

Respondeo, negando sequelam, cuius probatio-
nem distinguo. Angelus, quòd semel ex perfecta
de liberatione & propria applicatione elegerit, re-
spuere non potest, concedo, ex imperfecta libertate
& extrinseca applicatione, ac speciali DEI mo-
tione nego. In primo autem instanti speciali
DEI motione Angelus applicatur ad dilectionem,
in secundo primùm semetipsum ex perfecta deli-
beratione applicat, & movet in finem, de quo in
sequentibus.

Dices secundò. Actus Charitatis, quem ha-
bit Angelus, necessariò est ex gratia: ergo non
disponit ad gratiam. Consequentia probatur.
Si disponeret, esset prior gratiâ; sed non potest
esse prior hoc ipsò, quòd procedat ex gratia:
ergo.

Respondeo ex iis, quæ docentur de gratia, ne-
gando consequentiam, & probationem distinguo,
esse prior in genere causæ materialis, & dispositi-
væ, concedo, formalis, vel efficientis, nego, & si-
militer distinctâ minore, nego consequentiam,

R. P. Mezger, Theol. Schol. Tom. I.